

COMPARTIR UN PROJECTE
D'APRENENTATGE-SERVEI
I DUR-LO A ESCALA
DE CIUTAT

JxB joves pel barri

Aquesta obra és lliure i està sotmesa a les condicions d'ús d'una llicència Creative Commons. Es pot redistribuir, copiar i reutilitzar, sempre i quan es faci sense afany de lucre i esmentant el com a autor col·lectiu el Grup ApS de L'Hospitalet de Llobregat.

Sou lliure de:

- copiar, distribuir i comunicar públicament l'obra.
- fer-ne obres derivades

Amb les condicions següents:

- **Reconeixement:** Heu de reconèixer els crèdits de l'obra de la manera especificada per l'autor o el llicenciador (però no d'una manera que suggereixi que us donen suport o rebeu suport per l'ús que feu de l'obra).
- **No comercial:** No podeu utilitzar aquesta obra per a finalitats comercials.
- **Compartir amb la mateixa llicència:** Si altereu o transformeu aquesta obra, o en genereu obres derivades, només podeu distribuir l'obra generada amb una llicència com aquesta.

Això és un resum del text legal de la llicència completa: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5/es/deed.ca>

FOTOGRAFIES DE LA PORTADA I INTERIORS

Associació Educativa Ítaca,
Centre d'Estudis Joan XXIII,
Col·legi Pare Enric d'Ossó,
Esplai La Florida,
Institut de Bellvitge.

DISSENY

Eva Anguera

EDITA

Consell de l'Esplai de L'Hospitalet de Llobregat

COMPARTIR UN PROJECTE
D'APRENTATGE-SERVEI
I DUR-LO A ESCALA
DE CIUTAT

JxB joves pel barri

Ajuntament de L'Hospitalet
Àrea de Serveis a les Persones
Regidoria d'Educació

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament

Diputació Barcelona | Àrea de Coneixement
i Noves Tecnologies

COMPARTIR UN PROJECTE
D'APRENTATGE-SERVEI
I DUR-LO A ESCALA
DE CIUTAT

JxB joves pel barri

A introducció

Pròleg

Presentació

Finalitats d'aquest dossier

Autoria

B l'experiència de rèplica

El procés d'escala en el projecte JxB

Pistes per escalar projectes aps

C plantejament bàsic

Naturalesa del projecte JxB

Modalitats

D etapes del projecte

1 Etapa de definició conjunta del projecte

2 Etapa de preparació dels joves per fer el servei

3 Etapa d'execució del projecte per part dels joves

4 Etapa de cloenda

E recursos pràctics

Full de compromís del jove voluntari

Full d'autorització de les famílies

Fitxa del jove voluntari

Fitxa de seguiment diari

Fitxa de valoració per part del jove

Full d'avaluació del jove

Normativa del curs d'iniciació al voluntariat

Pistes per elaborar un pressupost del projecte JxB

A

introducció

Pròleg

L'Ajuntament de l'Hospitalet ha fet una aposta clara des de fa cinc anys pels projectes d'aprenentatge servei, perquè donen valors als nostres infants i joves, potencien el servei a la comunitat, innoven la metodologia educativa a les aules, i prestigien els centres educatius en el seus barris. Estem convençuts que, a mig i llarg termini, ajudaran a enfortir el teixit associatiu de la nostra ciutat.

Per a l'Hospitalet és tot un orgull poder compartir aquesta publicació de l'experiència "Joves pel Barri" desenvolupada a la nostra ciutat. I ho és per que significa que a l'Hospitalet existeixen centres educatius compromesos amb el seu entorn, que creuen en el treball comunitari, i un teixit associatiu ampli i sòlid que suma esforços en l'objectiu de l'educació dels infants i dels joves.

Centres i entitats valentes que han encetat un treball conjunt a través d'uns valors com la implicació i el compromís que avui cal, més que mai, potenciar en el procés educatiu dels infants i els joves.

Vivim un context difícil i no sols per la crisi. S'ha imposat un pensament únic on conceptes com el compromís o la transformació social cotitzen a la baixa o fins i tot s'intenten criminalitzar.

És el moment de reivindicar aquests valors, és el moment d'educar pel compromís, per la cohesió social, per la igualtat d'oportunitats i per corregir el rumb que està prenent la nostra societat.

I el projecte Joves pel Barri és un exemple clar d'aquesta aposta per l'educació com a vehicle de transformació social, com ho són totes les més d'una trentena d'experiències d'aprenentatge servei que cada curs escolar es desenvolupen a l'Hospitalet.

Moltes felicitats i el nostre agraïment a totes i cadascuna de les persones, centres educatius, entitats i institucions que han fet possible aquesta experiència. La seva tasca contribueix a fer de l'Hospitalet una Ciutat Educadora.

Lluís Esteve Garnés

Tinent d'Alcalde de l'Àrea de Serveis a les Persones i Regidor d'Educació
Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat

Pròleg

El projecte presentat en aquesta publicació és molt més que una activitat educativa protagonitzada per joves. A més d'un projecte de col·laboració entre centres educatius i entitats socials, "Joves pel Barri" expressa el compromís amb el procés educatiu de la ciutat de L'Hospitalet en el seu conjunt.

Es tracta d'una experiència que posa l'èmfasi en la participació social i aconsegueix activar, a través de la interacció entre educació i context social, actituds i valors relacionats amb la construcció d'una ciutadania responsable i compromesa amb l'entorn. Un fet que reverteix en benefici del propi alumne però també sobre la comunitat.

Sabem que les activitats que els alumnes realitzen fora de l'entorn escolar condicionen en bona mesura els seus rendiments acadèmics i, per tant, el temps que nois i noies dediquen a aquestes activitats constitueix un temps educatiu tan important com el de l'educació formal.

Vull destacar, doncs, que expressa una visió del procés educatiu en un sentit ampli on, a més dels centres educatius i els alumnes, hi participen diferents agents del territori. En definitiva, una experiència que fa realitat el concepte de ciutadania coresponsable en educació.

Des de la Diputació de Barcelona i des del conjunt de municipis de la província defensem aquesta coresponsabilitat en el procés educatiu, enfortint el paper dels pobles i ciutats com a agents educadors a partir del treball en xarxa, la participació i la complicitat del territori i del conjunt de la ciutadania.

En aquest sentit, projectes d'aprenentatge servei com "Joves pel Barri" contribueixen a impulsar aquesta coresponsabilització educativa amb una experiència que, a més, té vocació de ciutat, d'implicar tots els joves.. Per tot això, creiem que val la pena recolzar, difondre aquest projecte i, especialment, reconèixer la feina duta a terme per totes les persones i institucions que han contribuït a fer realitat aquest projecte.

Marc Castells i Berzosa
Diputat delegat d'Educació i TIC
Diputació de Barcelona

Presentació

Compartir per estendre

El projecte que us presentem neix de la convicció de que les **bones pràctiques educatives s'han de compartir** per enfortir-les i per estendre-les. Els *copyrights*, en educació, semblen cada cop més obsolets en la nostra societat enxarxada.

Les persones autores d'aquest text hem fet, al llarg del procés d'elaboració, un exercici intens de **treball en xarxa**, amb la finalitat de dur a escala de ciutat un projecte d'aprenentatge servei que proporcioni als joves l' oportunitat d'actuar com a ciutadans actius i compromesos.

Aquest projecte, JxB (Joves pel Barri), demana d'entrada que al menys una entitat social i un centre educatiu es posin d'acord en un territori. Sense aquest mínim partenariat, el projecte no rutlla. Certament, potser hauria estat més fàcil i, sobretot, més habitual, que cada parella formada per un centre educatiu i una entitat social s'espavilés pel seu compte a l'hora de definir i impulsar el seu projecte.

Però resulta que a més a més de tirar endavant un bon projecte, tenim l'ambició que s'estengui i esdevingui un emblema educatiu de la nostra ciutat. Com es podria assolir això sense incorporar complicitats, ni sumar més actors educatius i socials?

Per aquest motiu, quan les primeres parelles es van posar a sistematitzar els seus projectes JxB, de seguida van pensar a compartir-los. Eren massa bons per tancar-los o apropiar-se'n en exclusiva.

D'aquesta primera voluntat de compartir ha nascut, en cascada, un **procés d'apropiació col·lectiva del projecte** del qual ens sentim orgullosos. No solament perquè ens dona força per consolidar i estendre una bona pràctica educativa, sinó també perquè li hem trobat el gust i al sentit a això de treballar plegats.

Pensem que la riquesa i diversitat associativa del nostre país demana sens dubte respectar i fruit de les particularitats, les diferències i els matisos... però també demana aprendre a compartir tot allò que té sentit per **impulsar la ciutadania i el compromís amb la comunitat**.

Consell de l'Esplai
de L'Hospitalet de Llobregat

Finalitats d'aquest dossier

Aquest dossier té dues finalitats:

D'una banda, **sistematitzar les pràctiques** d'aprenentatge servei Joves pel Barri (Projecte JxB) que estan portant a terme diverses entitats socials¹ i diversos centres educatius de L'Hospitalet de Llobregat.

D'altra banda, aportar pistes concretes i generalitzables sobre com dur a escala un bon projecte d'APS, sigui quin sigui el tema o l'àmbit, de manera que altres pràctiques valuoses també es puguin replicar.

La sistematització del Projecte JxB

Aquesta sistematització ha de permetre:

Extensió: Afavorir l'extensió del Projecte JxB, de manera que més centres educatius i més entitats socials de la ciutat s'animin a dur-la a terme.

Consolidació de l'APS: Situar aquests projectes com a pràctiques bàsiques incorporades als projectes educatius de les entitats i dels centres educatius, millorant la seva qualitat pedagògica.

Xarxa: Aprofundir i millorar el treball en xarxa entre les entitats socials i el món escolar.

Comunicació: Compartir aquests projectes de manera efectiva amb l'entorn.

L'escalabilitat dels projectes APS

Sovint, bones pràctiques d'aprenentatge servei resten limitades als centres educatius i les entitats socials que les impulsen. No es posen energies a divulgar-les i compartir-les amb la intenció que més persones se'n puguin beneficiar.

L'experiència duta a terme en els darrers tres anys a l'Hospitalet de Llobregat amb el Projecte JxB ha estat, precisament, un esforç per **dur a escala** de ciutat aquest projecte, no limitant-lo als actors educatius i socials que el van iniciar.

Per això, el procés viscut ofereix la possibilitat d'extreure algunes pistes i pautes cara a aplicar-les en altres ciutats i altres projectes. Es crea, doncs, un efecte en cascada en sintonia amb la **construcció col·lectiva de coneixement** pròpia de la nostra època.

¹ En aquest dossier utilitzem genèricament el terme entitat social per referir-nos a entitats de lleure, assistencials, culturals, de solidaritat, esportives, mediambientals, etcètera.

Autoria

Les 36 persones que han participat en l'elaboració d'aquest document, aportant les seves reflexions i experiències en el Projecte JxB són:

Grup Permanent APS L'Hospitalet

Roser Batlle

Centre Promotor APS

Blanca Solana

Cap de Negociat Programes per a l'Èxit Escolar

AJUNTAMENT DE L'HOSPITALET DE LLOBREGAT

José Carlos Moreno

Pla Educatiu d'Entorn L'Hospitalet

AJUNTAMENT DE L'HOSPITALET DE LLOBREGAT

Jordi Caballé

Assessor LIC L'Hospitalet de Llobregat

GENERALITAT DE CATALUNYA

Artur Vidal

Assessor LIC L'Hospitalet de Llobregat

GENERALITAT DE CATALUNYA

Bibi Marín

Coordinadora PEE La Florida

AJUNTAMENT DE L'HOSPITALET DE LLOBREGAT

María José Pérez Triviño

Coordinadora PEE Pubilla Cases-Can Serra

AJUNTAMENT DE L'HOSPITALET DE LLOBREGAT

Enric Roldán Bermejo

Institut Rubió i Ors

Entitats socials

Silvia Martín

Associació Educativa Ítaca

Felipe Campos

Associació Educativa Ítaca

Esther Guerrero

Fundació Akwaba

Eva Virgili

Fundació Akwaba

Núria Canillas

Esplai Florida

Esther Pería

Esplai La Florida

Mariló Aneas

Esclat-Bellvitge

Laura Crespo

Club Bellvitge

Belén Maján

Esplai Nou Quixalles

Anna Ramos

Club Sanfeliu

Sílvia Fernández

Club Sanfeliu

Núria Pla

Esplai Can Serra

María Brugués Comas

Educadora Medi Obert Bellvitge

AJUNTAMENT DE L'HOSPITALET DE LLOBREGAT

Susagna Escardíbul

Fundació Catalana de l'Esplai

Júlia Matons

Federació Catalana de l'Esplai

Centres educatius

Jordi Ibàñez

Institut Eduard Fontserè

Esther Badal

Escola d'adults Can Serra

Ma. Antònia Cuscó

CE Joan XXIII

Sergi Forgas

Institut Bellvitge

Montse Zaera

Institut Bellvitge

Manel Carmona

Col·legi Enric d'Ossó

Lourdes Ruiz

Col·legi Enric d'Ossó

Elena Garcia

Institut Rubió i Ors

Joaquim Garcia

Col·legi Lope de Vega

Sònia Esteve

Col·legi Sant Jaume

Virginia Reyes

Institut Eugeni d'Ors

Susanna Bonhoms

Institut Maria Aurèlia Capmany (Cornellà de Llobregat)

Constancio Enciso Miguel

Institut Maria Aurèlia Capmany (Cornellà de Llobregat)

B

l'experiència
de rèplica

El procés d'escala en el Projecte JxB

Orígens i punt de partida

L'origen del que actualment anomenem Projecte JxB es remunta al **curs 2007-2008**, any en què s'implanta a Catalunya l'assignatura d'educació per a la ciutadania a secundària.

L'Institut Eduard Fontserè i l'Esplai La Florida comencen a sistematitzar el seu projecte compartit JxB, en el qual joves estudiants de batxillerat de l'institut participen en un curs d'iniciació al voluntariat i realitzen pràctiques d'ajudants de monitor a l'Esplai La Florida.

A la tardor del 2007 l'Esplai La Florida rep un assessorament del Centre Promotor APS, es presenta a la convocatòria d'ajuts d'aquesta entitat i obté un suport econòmic que els permet destinar energies a recollir i estructurar el seu projecte.

Paral·lelament, el Centre d'Estudis Joan XXIII inclou en la nova assignatura de secundària les pràctiques a entitats socials que anteriorment havia estat promouent sota un crèdit de solidaritat i valors. Aquestes pràctiques el centre les desenvolupa amb nou entitats socials de la ciutat: Centre Obert Bocins; Centre de Disminuïts Psíquics i Físics del Gornal; Fundació La Vinya, Club Bellvitge; i les residències d'avis Feixa Larga, La Rambla, Fundació Santa Eulàlia i Santa Isabel. Tot plegat, el centre acumula una gran experiència en l'educació per al compromís dels nois i noies amb el barri i la ciutat.

Durant el **curs 2008-2009**, sota la iniciativa del Departament d'Ensenyament de la Generalitat, l'Àrea d'Educació de l'Ajuntament de L'Hospitalet de Llobregat i el Centre Promotor APS, es vertebraren a la ciutat el **grup territorial APS** i el **grup permanent APS**, com a instruments per impulsar l'aprenentatge servei a la ciutat.

En el pla de treball traçat, el projecte JxB ocupa un lloc important: s'explica i discuteix en el curs d'iniciació a l'APS i es divulga en els mitjans de comunicació, com ara la televisió i la premsa locals.

Durant el **curs 2009-2010** l'Esplai La Florida i el Club Bellvitge, estimulats pels bons resultats dels projectes JxB que estan duent a terme, convoquen tres centres d'esplai més i elaboren plegats un document marc, per poder compartir l'experiència i estendre-la a més entitats i centres educatius.

Una vegada elaborat aquest document marc, s'adonen de la força que tindria socialitzar la feina realitzada amb un col·lectiu més ample d'actors educatius i socials, de manera que esdevingués un projecte de ciutat.

Així, a final del curs, proposen aquesta possibilitat a la reunió del grup territorial APS de la ciutat i la inclouen en el pla de treball d'aquest grup per al curs següent, per a la qual cosa es crea un grup de treball JxB.

També a final d'aquest curs la revista Aula publica un article sobre el Projecte JxB del Institut Eduard Fontserè i l'Esplai La Florida, en el núm. 193-194 de juliol-agost. Tot plegat serveix per subratllar la rellevància i les possibilitats d'escalar el projecte.

Barri	Entitats	Instituts
La Florida	Esplai la Florida	IES Eduard Fontserè
Sanfeliu	Club Sanfeliu	IES Ma. Aurèlia Capmany (Cornellà de Llobregat)
Can Serra	Centre d'Esplai Can Serra	Escola d'Adults Can Serra
Bellvitge	Club Bellvitge Centre Esclat Bellvitge Esplai Nou Quitxalles	Centre d'Estudis Joan XXIII IES Bellvitge Col·legi Enric d'Ossó
Pubilla Cases	Club d'Esplai Pubilla Cases	IES Rubió i Ors Col·legi Lope de Vega
Collblanc-Torrassa	Fundació Akwaba Associació Educativa Ítaca	IES Margarida Xirgu Col·legi Sant Jaume IES Eugeni d'Ors
Total	9 entitats	11 centres educatius

El grup de treball JxB

El grup de treball JxB ha tingut com a finalitat establir les bases comunes del Projecte JxB a la ciutat, i l'instrument bàsic per assolir aquesta finalitat ha estat el document marc elaborat durant el curs anterior, pres com a *document màrtir*.

Entitats socials i centres educatius participants

En el grup de treball JxB han participat persones que representaven 9 entitats socials i 11 centres educatius. Totes desenvolupaven o volien desenvolupar el Projecte JxB i estaven disposades a compartir la seva experiència i coneixements amb la resta de membres del grup.

Objectius de treball i resultat tangible esperat

Per tant, la finalitat del grup de treball era prendre com a punt de partida el projecte marc JxB elaborat el juny 2010, per tal de:

1 Compartir-lo i treballar-lo en un col·lectiu d'entitats de la ciutat interessades a impulsar aquest projecte, detectant allò que falta, que cal precisar o que cal desplegar.

2 Equilibrar-lo i completar-lo amb les aportacions i experiències de tots, sumant-hi la participació dels instituts.

3 Com a resultat tangible: **elaborar el document que esdevingui referent a la ciutat.**

Procés i metodologia d'elaboració

El procés s'ha dut a terme amb un assessorament continuat del Centre Promotor APS, consistent a coordinar el grup de treball; facilitar el treball conjunt d'entitats interessades en un mateix projecte; i orientar-lo a un producte final, en aquest cas, el document que s'ha elaborat entre tots.

S'ha dut a terme en **5 fases:**

Fase	Temps	Feina
1	12 novembre 2010	Reunió de plantejament general. Anàlisi del document marc, definició dels continguts que falten i distribució de la feina a fer per part de cada persona/entitat. En aquesta primera reunió només hi són presents les entitats socials interessades.
2	novembre 2010 a abril 2011	Temps de treball individualitzat per parelles entitat - institut. Cada entitat es compromet a treballar amb el seu institut associat per elaborar les aportacions i enviar-les a la coordinació. En la majoria dels casos, no hi ha hagut experiència prèvia en aquest projecte.
3	abril 2011	Primera redacció. Les entitats van acumulant experiència i gràcies a aquest rodatge van fent els deures contrets a la primera reunió. La coordinació recull aquestes aportacions i corregeix el document marc, que es fa circular entre tots.
4	13 maig 2011	Reunió per discutir el document resultant. Presentació i debat del document resultant amb les entitats i els instituts participants. En aquesta reunió es discuteixen els capítols clau del document i es consensuen les modificacions que cal fer.
5	juny - setembre 2011	Elaboració del document definitiu. A partir del debat, es redacta, ajusta i corregeix el document definitiu, i es presenta a l'Ajuntament de L'Hospitalet de Llobregat.

Resultats obtinguts

Al final d'aquest procés s'han obtingut un ventall de resultats tangibles i intangibles:

1 El mateix **document final**, fruit de la feina col·lectiva.

2 La **socialització del Projecte JxB** a un conjunt ample de centres educatius i entitats socials de la ciutat.

3 L'enfortiment del **treball en xarxa** i l'augment de confiança entre entitats.

4 La generació de **noves actuacions** vinculades al projecte, com ara la cloenda col·lectiva dels projectes JxB al barri de Bellvitge i la coordinació d'un projecte ARCE sobre els projectes JxB a nivell estatal.

Pistes per escalar projectes com aquest

El que s'ha fet amb el Projecte JxB es pot fer amb qualsevol altre bon projecte APS. Què ens aporta aquesta experiència que sigui aprofitable en altres contextos? Podem extreure'n un conjunt de pistes o pautes per identificar quins han estat els factors d'èxit d'aquest procés:

1 Legitimació És recomanable que el procés de rèplica tingui el vist-i-plau de les administracions educatives que poden legitimar-lo i estimular-lo.

2 Grup de treball amb composició plural La rellevància de la rèplica és més gran com més actors educatius i socials hi estiguin implicats, inclosa l'Administració pública.

3 Assessorament extern L'acompanyament de tot el procés per part d'una persona externa estimula el treball en xarxa. Sempre que sigui possible, la persona hauria de conèixer mínimament la ciutat i els seus actors educatius i socials.

4 Formació en APS La formació prèvia o simultània aporta una base comuna i agilitza les discussions i la presa de decisions, perquè tothom té més clar què és un projecte APS i quines coses caldria fer per millorar allò que es vol escalar.

5 Objecte tangible Qualsevol treball en xarxa funciona millor si hi ha una finalitat concreta a assolir, com ara un document final, o un esdeveniment concret.

6 Document màrtir Malgrat que en teoria l'objecte tangible o finalitat concreta es podria elaborar des de zero, en general és més pràctic partir d'un escrit base que tothom està disposat a triturar per elaborar-ne un de nou.

7 Pla de treball sostenible Cal un calendari de treball fàcil de seguir i un equilibri entre feina col·lectiva amb reunions presencials i feina individual amb treball virtual.

8 Compromís personal El procés demana un alt nivell de compromís personal, perquè alguns dels projectes potser s'hauran de començar i perquè el procés s'alimenta de les experiències pràctiques que es porten a terme. Si aquest compromís fos feble, la feina no es podria fer o estaria mancada de credibilitat.

9 Suport comunicatiu La difusió de les experiències en els mitjans de comunicació i en altres espais reforça la importància de la tasca que es porta a terme, actua de mirall i ajuda a reforçar els vincles amb el procés.

10 Tothom hi guanya És important que tots els actors educatius i socials implicats vegin clarament què en treuen per a la seva entitat o centre educatiu. En cas contrari, el procés podria endegar-se per pressió externa, però l'interès s'aniria perdent amb el temps.

C

plantejament bàsic

Naturalesa d'aquest projecte

El Projecte JxB és una pràctica d'**aprenentatge servei**² a través de la qual:

Els joves estudiants ajuden voluntàriament les entitats socials del barri i, tot realitzant aquest servei, aconsegueixen millorar aspectes significatius del seu procés formatiu.

Com en tot projecte APS, hi ha una necessitat social, un servei a la comunitat i uns aprenentatges que s'en deriven.

La necessitat social que els joves atenen

En el Projecte JxB, la necessitat social és la de la **causa (social, assistencial, educativa, cultural, mediambiental...)** atesa per les entitats socials del barri. Amb l'ajuda dels joves, aquestes entitats poden desenvolupar encara millor la seva tasca.

A banda d'aquesta necessitat "objectiva", els joves necessiten oportunitats de compromís en què puguin sentir-se útils. Molts d'aquests joves potser no haurien col·laborat amb una entitat social si un projecte com aquest no els hi hagués aprofitat. I, d'altra banda, per a l'entitat social la col·laboració desinteressada de joves augmenta les probabilitats d'aconseguir nous voluntaris en el futur.

El servei a la comunitat que fan els joves

De manera genèrica, el servei que fan els joves es pot definir senzillament com **ajudar les entitats socials en la seva tasca**; és a dir, col·laborar voluntàriament amb els membres- professionals o voluntaris- de les entitats socials del territori, que fan un servei a la comunitat.

Els joves estudiants no poden substituir els professionals, però els poden ajudar en tasques com ara:

- Fer d'ajudants de monitor en entitats d'educació en el lleure o entitats esportives.
- Donar suport a l'atenció de persones amb discapacitat física, psíquica o sensorial, o bé centres de dia i residències de la tercera edat.
- Col·laborar amb entitats mediambientals, de patrimoni arquitectònic o cultural.
- Fer reforç escolar, de lectura, etc, a les escoles, equipaments socials, biblioteques.
- Contribuir a la formació permanent de les persones adultes...

Els aprenentatges vinculats al servei

En el Projecte JxB, és imprescindible que els aprenentatges siguin de **naturalesa competencial, coneixements, habilitats, actituds i valors** que resultin significatius per al projecte educatiu del centre.

No és imprescindible, tot i que sovint és convenient, que aquests aprenentatges es vinculin a una assignatura, àrea o matèria que els joves estan cursant al centre educatiu.

A banda dels aprenentatges curriculars, a través d'aquest projecte els joves poden rebre una formació específica relativa al servei que desenvolupen, abans i mentre l'estan duent a terme.

² Consulteu Aprenentatge Servei. Educar per a la ciutadania, de J.M Puig; R. Batlle; C. Bosch i J.Palos. Editorial Octaedro, 2006, pàgs. 90 i 91.

Els **objectius educatius comuns** que es persegueixen en el **Projecte JxB** són:

- 1 Conèixer l'entorn proper i sensibilitzar-se sobre les necessitats socials d'aquest.
- 2 Descobrir el voluntariat i reflexionar sobre els aprenentatges que aquest comporta.
- 3 Participar activament i assumir compromisos durant tot el projecte.
- 4 Millorar les habilitats i capacitats personals posant-les al servei dels altres.

D'aquesta manera els joves obtenen una via d'inserció social i d'arrelament al seu barri, entitat i ciutat, pel fet d'implicar-se en una tasca de servei a la comunitat.

A aquests objectius comuns cal sumar els **objectius educatius específics** de l'assignatura o matèria en la qual s'inclou la pràctica APS (socials, ciutadania, llengua, biologia...) o bé, en el cas de l'educació no formal, del projecte concret o àmbit d'actuació.

Modalitats

El Projecte JxB admet moltes modalitats, no hi ha una única manera de dur-lo a terme.

Atès que és una pràctica d'aprenentatge servei que sorgeix arran de la detecció de la manca de participació dels joves en les entitats del barri, un dels objectius principals és poder garantir que **tots els joves del barri hi puguin participar**.

Amb aquest projecte, els joves reben un aprenentatge, realitzen un servei a la comunitat i assoleixen una millora de les seves competències tant personals com acadèmiques, a l'hora que proporcionen un benefici a la comunitat.

Per això és molt important poder donar a conèixer, aquest projecte a **totes les entitats del barri que treballen amb joves** per tal d'augmentar-ne el nombre de beneficiaris: no només treballar en xarxa amb escoles i centres educatius, sinó també amb entitats del barri, associacions de veïns, serveis socials d'atenció primària, àrees de promoció econòmica, educació, centre de recursos ocupacionals, esports, etc.

El projecte no s'ha de limitar necessàriament als nivells de secundària i batxillerat, ja que, en aquest cas, hi hauria joves que no tindrien l'oportunitat de poder participar-hi. Al contrari, caldria estendre el projecte a altres nivells educatius per tal que se'n pugui beneficiar el màxim nombre de joves possible i donar cabuda també als que no estan dins de l'ensenyament reglat: escoles d'adults, ensenyaments de règim especial, educació especial...

No obstant això, creiem important en les diverses modalitats del projecte **adaptar les tasques i les responsabilitats dels joves** segons edat, maduresa i nivell acadèmic.

3er i 4t d'ESO

Batxillerats

Cicles Formatius de Grau Mitjà

Cicles Formatius de Grau Superior

PQPI

Formació d'adults

Règim especial (idiomes, música, arts...)

Educació especial

D

etapes del projecte

En el desenvolupament del Projecte JxB identifiquem **quatre etapes** clares:

1 Etapa de definició conjunta del projecte

El Projecte JxB és una expressió del treball en xarxa entre un centre educatiu i una entitat social. En la definició del projecte distingim quatre vessants:

1 El treball conjunt entre el centre educatiu i l'entitat social per definir el projecte, la seva execució i avaluació.

2 El treball intern a l'entitat social per planificar el dia a dia del servei, preparar els professionals o voluntaris per acollir aquesta experiència i assumir els joves en les seves activitats.³

3 El treball intern al centre educatiu, per vincular els aprenentatges al currículum formatiu i preparar el professorat per incorporar aquesta experiència.⁴

4 El treball comunitari en xarxa: Finalment, si el centre educatiu i/o l'entitat social formen part d'una xarxa educativa, com podria ser un Pla educatiu d'entorn, el Projecte JxB pot inscriure's sota aquest paraigüa més ampli.

³ Veure la guia pràctica Com fer APS en les entitats socials, de J.M. Puig Rovira (2010), publicada pel Centre Promotor APS i disponible a www.aprenentatgeservei.cat.

⁴ Veure la guia pràctica Com fer APS en els centres educatius, de J.M. Puig Rovira (2010), publicada pel Centre Promotor APS i disponible a www.aprenentatgeservei.cat.

Aspectes clau en la definició del projecte

Pautes per al treball conjunt entitat-centre educatiu:

1 Per arribar a acordar un Projecte JxB entre un centre educatiu i una entitat social pot ser necessària la intermediació i el suport professional d'un **coordinador local**, per exemple, un responsable del Pla educatiu d'entorn o de la xarxa comunitària on el projecte es vertebrï.

2 Cada Projecte JxB ha de tenir un **lideratge clar**: és necessari comptar amb una persona interlocutora única tant al centre educatiu com a l'entitat social.

3 A ser possible, cal partir d'un **document escrit senzill i clar**, en què constin els objectius, les activitats, l'organització... Un document que serveixi de referent per ambdues parts i garanteixi els aspectes de seguretat dels joves⁵.

4 Cal acordar un **calendari i horari** molt definits per a totes les etapes: preparació i formació dels joves (vegeu etapa 2), execució (vegeu etapa 3), avaluació (vegeu etapa 4).

5 Cal distribuir molt bé les **responsabilitats de cadascú**: el que li toca fer al centre educatiu i el que li toca fer a l'entitat, i tenir clars els espais a utilitzar.

6 Cal establir els **canals de comunicació**: correu electrònic, reunions periòdiques, etc.

7 Cal elaborar un **pressupost** i prendre les decisions necessàries per poder dur el projecte a la pràctica.

8 Sempre que sigui possible, el centre educatiu i l'entitat social han de presentar **conjuntament** el projecte en públic.

9 Si escau, cal revisar i modificar el projecte. **No ser rígids.**

⁵ Per als aspectes legals és útil consultar el document: Les responsabilitats legals en les activitats educatives realitzades més enllà del temps lectiu, de Neus Soriano, Ramon Plandiura i Eva Izquierdo. Col·lecció Informes breus núm. 16, Fundació Jaume Bofill, 20

Pautes per al treball previ amb les persones de l'entitat social:

- 1 Cal tenir en compte que potser no tothom està preparat i predisposat. Enguegem el projecte amb les persones de l'entitat més preparades per fer-ho.
- 2 És recomanable tenir alguna **formació en APS** per aclarir i enfocar bé el projecte així com per conèixer altres experiències.
- 3 Cal preparar bé la **presentació i motivar** les persones de l'entitat que s'implicaran en el projecte: reunions informatives, definició de les funcions de cadascú, etc.
- 4 El projecte s'ha de **treballar i discutir** amb les persones, professionals i voluntàries de l'entitat social que s'hi implicaran.
- 5 El projecte no s'ha de viure com a un afegit artificial al taller o activitat que fa la persona de l'entitat, sinó que **ha de formar part** de la mateixa activitat.
- 6 És necessari realimentar periòdicament la **valoració de les persones de l'entitat social** sobre aquest projecte.

Pautes per al treball previ amb el professorat del centre educatiu:

- 1 És convenient que el Projecte JxB es consideri un projecte de centre i tingui **l'aprovació del consell escolar** del centre educatiu.
- 2 Es necessita el **suport de l'equip directiu** per donar continuïtat i solidesa al projecte.
- 3 És recomanable que els professors que s'hi implicaran tinguin alguna **formació en APS** per aclarir i enfocar bé el projecte així com per conèixer altres experiències.
- 4 Quant a la **motivació** del professorat, és cabdal posar de manifest les ganes, la il·lusió i el testimoni dels joves que ja han passat per aquesta experiència.
- 5 Sempre que sigui possible, el projecte s'ha de poder incloure en el **currículum**: ciutadania, ètica, tutoria o qualsevol altra matèria i, per tant, s'ha de poder avaluar.

2 Etapa de preparació dels joves

La preparació dels joves consta de quatre aspectes:

Formació genèrica

Es tracta de la formació prèvia que reben els joves a classe, de **caràcter curricular**, sobre coneixements, actituds, valors i competències de l'assignatura on s'inscriu el projecte.

Aquesta formació la imparteix el centre educatiu en l'horari de l'assignatura i el professorat pot recórrer o no a altres professionals o voluntaris per fer-la.

Per exemple: si el projecte té a veure amb l'atenció a les persones grans i s'inscriu en l'assignatura d'educació ètico-cívica, els continguts previs per treballar a classe poden ser l'estat del Benestar, la situació global de la gent gran, el paper del tercer sector... és a dir, temes curriculars que haurien d'estudiar tant si fan el Projecte JxB com si no el fan.

Presentació i motivació

Una vegada resolta la formació prèvia, la presentació del Projecte JxB als joves es pot fer en el marc de la mateixa assignatura o bé en un altre espai que el professorat consideri adient.

L'objectiu és motivar els joves per:

- Adonar-se'n que hi ha una **necessitat social** i sintetitzar amb amb la causa de l'entitat social que la treballa.
- Entendre que ells tenen **capacitat** per col·laborar i voler fer-ho.
- Participar en la definició de l'aportació que ells podrien fer, **fent-se** el projecte.

Pot ser convenient que aquesta motivació i presentació del projecte concret sigui assumida per l'entitat social on desenvoluparà el servei. El contacte i diàleg amb altres adults que normalment no es troben al centre educatiu, pot actuar d'estímul per a l'adhesió dels joves al projecte.

Signatura d'un compromís personal

Dur a terme un servei als altres comporta un grau de responsabilitat que cal reforçar amb un compromís explícit. Això es necessari per diversos motius:

- Perquè signar un full de compromís expressa acceptar la responsabilitat concreta a un nivell individual, més enllà del fet que el Projecte JxB sigui també col·lectiu.
- Perquè es dóna valor a la paraula dels joves i posa en relleu que altres persones esperen la seva actuació solidària.
- Perquè estampar la signatura en un document pot fer reflexionar prèviament els joves, de manera que el seu compromís sigui més madur.

Formació específica

Encara que hi hagi una assignatura vinculada al servei, els joves necessiten un **mínim procés de formació específica** per poder dur a terme aquesta tasca. La formació es pot fer al mateix centre educatiu, a l'entitat social o bé a tots dos llocs, i ha d'estar sempre acordada amb el professor o tutor corresponent.

La formació específica que necessiten els joves per dur a terme el servei inclou aspectes bàsics:

- El **coneixement de l'entitat** on faran el servei: activitats, valors, normes, etc., així com de l'entorn comunitari i del camp concret d'actuació de l'entitat social on desenvoluparan el servei.
- Una formació en les **tasques concretes** que duren a terme, relatives a l'atenció a les persones destinatàries, el saber fer les activitats, etc.; tot plegat perquè tinguin seguretat a l'hora d'actuar i facin la feina ben feta.
- Una formació transversal en **habilitats socials i comunicatives**, imprescindible en qualsevol tipus de servei que porten a terme: amabilitat, cortesia, ús correcte del llenguatge i discurs oral, superació de la timidesa, etc.

Un exemple: el Curs d'iniciació al voluntariat

El **Curs d'iniciació al voluntariat (CIV)** pot ser una bona eina de formació prèvia per als joves més grans de 16 anys, ja que la normativa d'aquest curs exigeix aquesta edat mínima per participar-hi.

Per tant, hi poden tenir accés els joves del batxillerat, cicles formatius, formació de persones adultes i altres, amb l'avantatge de comptar, al final, amb un diploma atorgat per la Generalitat de Catalunya.

El CIV és una formació genèrica de **12 hores** per a totes les tasques de voluntariat possible, per s'haurà d'adaptar al servei que els joves faran a l'entitat social. Aquest podria ser un exemple adaptat:

Curs d'iniciació al voluntariat (CIV)

Part general

- 1 Què entenem per ser voluntari?
- 2 Actituds i valors, drets i deures de la persona voluntària.
- 3 El moviment associatiu i de voluntariat.

Part específica

- 1 Introducció al servei o col·lectiu destinatari de l'entitat social.
- 2 L'ajudant a l'entitat social i les tasques que pot fer.
- 3 Habilitats personals per fer aquesta tasca.

Característiques:

Diploma: El lliura una escola de formació (de monitors, de voluntariat...) re coneguda a tal efecte per la Subdirecció General de Cooperació Social i Voluntariat del Departament de Governació de la Generalitat de Catalunya. El lliurament dels diplomes als joves s'hauria d'incloure dins de l'etapa de cloenda del projecte.

Professorat: L'escola de formació del voluntariat s'ha de coordinar amb l'entitat social que proporciona el servei i amb el centre educatiu, per tal que les persones que imparteixen el curs siguin persones de l'entitat social.

Dimensió del grup: Si el nombre de joves que cal formar és massa nombrós, el grup es podria partir en unitats més petites, i a l'inrevés: es podrien ajuntar dos grups diferents per completar un curs.

Extensió: El curs es podria fragmentar en dues parts. Fer en primer lloc la part més pràctica que els permeti realitzar el servei i, un cop realitzat aquesta, fer la part més genèrica i acadèmica, per tal que els joves puguin fer el lligam entre el que estan aprenent i el que han viscut.

Aspectes clau de la preparació dels joves:

1 L'etapa de preparació del projecte és important i té valor en sí mateixa. Des del primer moment els joves han de poder veure el **doble valor de l'experiència**: el valor formatiu i el valor solidari.

2 Quan s'engega per primer cop un projecte cal pensar una mica **com motivar els joves** a l'acció, cosa que no sol ser necessària una vegada el projecte ha esdevingut un ritual o una tradició en el centre educatiu. Entre els elements motivadors podríem destacar l'aprofitament d'experiències i precedents d'altres grups més grans, la intervenció de persones externes, l'ús dels mateixos codis i llenguatges que fan servir els joves, etc.

3 La passió per actuar de seguida pot disminuir en els joves la presa de consciència i **compromís també vers els aprenentatges** que poden adquirir: els joves no solament han de voler actuar, sinó que també han de voler fer la feina ben feta, reforçar els seus aprenentatges i aprendre coses noves que els seran útils en altres moments de la seva vida.

4 D'altra banda, les **habilitats personals de cada noi i noia** han d'orientar allò que després els podrem demanar de manera individualitzada. Per això cal detectar aquestes capacitats individuals (musicals, expressives, esportives, organitzatives, tecnològiques, lúdiques...) abans de l'execució del servei i animar els joves perquè les despleguin.

5 En la preparació dels joves la formació prèvia és una peça clau, però cal tenir en compte que hi ha una altra formació que s'obté durant el servei, directament de la pràctica. Per tant, cal **distribuir les energies** formatives durant tot el projecte.

6 Atès que **els joves de menys de 16 anys** no poden accedir al CIV, cal pensar en un espai de formació prèvia específica sobre l'entitat social, les seves finalitats, i com s'hauran de preparar per a la tasca que duran a terme.

7 L'**autorització de la família**, és imprescindible quan es tracta de menors d'edat, i prèvia a la signatura del compromís per part dels joves. Per obtenir aquest vist-i-plau, el recurs més fàcil es un full d'autorització, però això pot resultar inadequat per als joves més grans de 16 anys, amb qui caldrà buscar altres recursos més en sintonia amb el seu grau d'autonomia i maduresa.

3 Etapa d'execució del servei

Durant aquesta etapa cal assegurar quatre aspectes principals:

Quatre exemples de servei en projectes JxB

Hem triat 4 exemples de servei que s'han experimentat amb èxit a L'Hospitalet de Llobregat i també a altres poblacions. Tenen com a característiques comunes que la necessitat social és evident i que les oportunitats de dur-lo a terme no faltaran.

1 Joves de Batxillerat en un esplai diari

2 Joves de 4t d'ESO amb gent gran

3 Joves de 3r i 4t d'ESO que ensenyen informàtica a adults

4 Joves de 4t d'ESO en un taller ocupacional per a persones amb discapacitat

<p>1 Joves de Batxillerat en un esplai diari⁶</p>	<p>Els joves hi dediquen una tarda a la setmana, de 4 a 8, durant un trimestre.</p>	<p>Cada jove està amb un monitor i en una activitat.</p>	<p>L'esplai els fa triar l'activitat i un full de compromís. Si el jove és menor d'edat, també signa el pare o la mare.</p>	<p>Els joves preparen, executen i avaluen l'activitat, junt amb els monitors.</p>	<p>Les tasques són: 1 Recollida dels nens i nenes de les escoles 2 Preparació de la sala, materials, etc. 3 Atendre els nens i nenes l'arribada i berenar.</p>	<p>4 Ajudar el monitor en l'activitat o taller. 5 Recollir la sala. 6 Valorar l'activitat amb els monitors de la secció.</p>
<p>2 Joves de 4^t d'ESO amb gent gran⁷</p>	<p>Els joves hi dediquen una tarda a la setmana, 2 hores, durant tot el curs.</p>	<p>El grup de joves tenen com a referent l'animador de la residència d'avis.</p>	<p>Els joves col·laboren en moltes activitats diferents de la residència, sempre donant suport a la persona responsable:</p>	<p>1 Dinamització de festes senyalades: Castanyada, Nadal, Carnestoltes... 2 Tallers i activitat lúdiques: treballs manuals, bingo, jocs...</p>		<p>3 Col·laboració amb el fisioterapeuta. 4 Jocs per treballar la memòria. 5 També, si volen, ajuden a donar sopars.</p>
<p>3 Joves de 3^r i 4^t d'ESO que ensenyen informàtica a adults⁸</p>	<p>Els joves reben una formació prèvia de 9 sessions, per poder impartir els cursos d'informàtica a gent gran.</p>	<p>Els joves hi dediquen una tarda a la setmana de 5 a 7 durant 20 sessions.</p>	<p>Els joves formen grups de 2 o 3 membres i imparteixen les classes d'informàtica i el referent del projecte dona suport puntual a les sessions.</p>		<p>Els joves tenen tutories individualitzades amb els referents del projecte per tal d'anar adequant les sessions a les demandes del grup i anar solucionant incidències.</p>	
<p>4 Joves de 4^t d'ESO en un taller ocupacional per a persones amb discapacitat⁹</p>	<p>Els joves hi dediquen una tarda a la setmana de 3 a 5 durant el curs.</p>	<p>Els joves donen suport a l'educador dins de la mateixa activitat.</p>	<p>El taller ocupacional els fa triar l'activitat i signar un full de compromís també signat per l'adult referent.</p>		<p>L'educador els assessora en l'activitat i en les tasques que han de dur a terme: 1 Preparar la sala per a l'activitat. 2 Donar suport individual a les persones discapacitades.</p>	<p>3 Ajudar a l'educador en l'activitat o taller. 4 Recollir la sala.</p>

6 Exemple aportat per l'esplai La Florida i l'IES Eduard Fontserè

7 Exemple aportat pel Centre d'estudis Joan XXIII

8 Exemple aportat per la Fundació Akwaba i l'IES Margarida Xirgu

9 Exemple aportat per Tallers Bellvitge i l'IES Bellvitge

Aspectes clau en l'etapa d'execució:

1 El servei pot tenir una **durada i intensitat variables**, i això depèn, sobretot, del plantejament curricular que faci el professor o tutor del centre educatiu.

2 No sempre serà possible dur a terme el servei en **horari escolar**. Això demana estudiar bé el plantejament que es fa als joves i a les seves famílies.

3 El nombre de joves **estudiants que pot absorbir l'entitat** es un aspecte molt que cal tenir en compte. Si són pocs, per al centre educatiu representa un problema; si són massa, és fàcil que no trobem feina significativa per a tots.

4 **L'assistència i compliment del compromís** concret per cada jove és un element d'alta importància educativa. Sempre s'ha de justificar una falta d'assistència i practicar les habilitats personals d'avisar, demanar disculpes i recuperar l'absència, si s'escau.

5 D'altra banda, no cal que l'ajuda que proporcionen els joves sigui sempre fent tasques auxiliars de caire educatiu. Els joves **també poden ajudar en tasques d'altres tipus**, com ara fent un web de l'entitat o del projecte, un reportatge fotogràfic, etc.

6 Els joves han de veure que realment ajuden, que **allò que fan és valuós i necessari**. Han de poder explicar clarament per a què serveix el cop de mà que donen a les entitats socials.

7 Durant l'execució del servei, els joves han de poder desplegar i lluir les seves **habilitats personals**. No tindria sentit desaprofitar l'oportunitat que representa posar-les al servei dels altres i augmentar la seva autoestima.

8 Pot ser convenient que, a banda d'un suport genèric als professionals i voluntaris de les entitats, els joves tinguin un **encàrrec concret** a fer, alguna cosa que depengui específicament d'ells, per reforçar el seu compromís i visualitzar nítidament en què consisteix la seva col·laboració.

9 Quant a la sistematització i reflexió de l'experiència és interessant que els joves facin un **diari de l'activitat**, que pot ser col·lectiu o individual però sempre compartit amb el professorat i l'entitat social.

10 La **formació durant les pràctiques** es pot concretar en les estones diàries de reflexió i valoració i també en sessions periòdiques de valoració al llarg del projecte.

11 Cal prestar atenció al **registre** de l'experiència, una vegada resolta els aspectes legals relatius a les imatges de les persones. En particular és convenient fer fotos, vídeos, reportatges, dels joves executant el servei. No solament per a la reflexió i valoració dels joves implicats, sinó també com a element motivador per a altres grups.

4 Etapa de cloenda

Aquesta etapa comporta tres aspectes:

Avaluació

Avaluar el projecte implica reunir i tenir en compte diferents mirades:

- 1 Una avaluació final amb els **joves**. Seria interessant poder-la fer en el marc d'una activitat extra, com ara una sortida, i que inclogués també una part de projecció futura, per estimular que els joves s'incorporin a l'esplai o a altres entitats del barri.
- 2 Una avaluació per part del **centre educatiu**, en tant que el projecte forma part de les activitats educatives del centre.
- 3 Una avaluació per part de **l'entitat social**, no solament dels seus professionals i voluntaris, sinó també, i sempre que sigui possible, de les persones destinatàries que han estat beneficiades pel servei dels joves.

4 Una avaluació **conjunta entre el centre educatiu i l'entitat social**, perquè han compartit un projecte que és educatiu i social a la vegada.

5 Si fos el cas, i en la mesura del possible, una avaluació **comunitària**, quan l'experiència s'ha dut a terme en el marc del PEE, pla de barri o ajuntament.

Celebració

És clau celebrar i reconèixer la feina feta i la dedicació dels joves durant el servei. La celebració serveix per visibilitzar la importància de continuïtat del Projecte JxB i afavorir la implicació dels diferents agents de la xarxa comunitària.

La cloenda del projecte es pot celebrar de diverses maneres, que no són excloents i fins i tot es poden fondre entre sí:

- 1 Al **centre educatiu**: Una activitat de cloenda comuna a final de curs, amb els joves que han passat per aquesta experiència. També s'hi podrien afegir els joves més madurs i/o les famílies.
- 2 A **l'entitat social**: Es pot pensar en un berenar, un lliurament de certificats, etc. Les famílies dels joves implicats poden assistir a aquest acte.
- 3 A **la ciutat** o al barri: Si al territori hi ha més d'un grup de joves participant d'aquests projectes, també es podria plantejar una activitat festiva i de cloenda comuna per a tots.

Projecció

Què passa amb els joves quan acaben aquesta experiència? Què els podem oferir? Hi ha quatre possibilitats:

1	Els joves es queden a l'entitat social com a ajudants dels professionals i/o voluntaris que hi treballen.
2	Els joves impulsen altres projectes dins del centre educatiu , col·laborant amb el professorat, ajudant els més petits, etc.
3	Els joves es vinculen a altres associacions del barri . Cal deixar la porta oberta perquè contactin amb altres projectes socials.
4	Els joves poden impulsar altres projectes socials pel seu compte , potser inicialment sota l'aixopluc de l'entitat social.

Una manera concreta de dissenyar un nou projecte o renovar un compromís una vegada tancat el Projecte JxB podria ser participar en una activitat de formació col·lectiva a l'estiu, de caràcter intensiu, orientada a preparar la futura projecció dels joves al barri.

Aspectes clau en l'etapa de cloenda

1 Si els joves manifesten **voluntat de continuar** a l'entitat social un cop acabat el Projecte JxB, és necessari:

- Garantir que hi ha massa crítica de persones ateses (infants, adults, persones amb discapacitats, etc.) i/o d'activitat perquè això sigui viable.
- Garantir que poden accedir als requisits de formació mínims que té l'entitat social i veure com es resol l'aspecte econòmic i d'inversió de temps d'aquesta formació.

2 Si l'entitat social no pot acollir tots els joves, o aquests manifesten voluntat de conèixer altres entitats, és necessari **assegurar-nos que hi ha associacions al barri o a la ciutat** amb capacitat i voluntat d'integrar joves.

3 A la llarga, serà interessant establir una **relació estable de partenariat** amb totes les associacions possibles del barri disposades a acollir els joves un cop finalitzar el Projecte JxB. És important que es vinculin a les xarxes comunitàries com a agents actius, amb oportunitats de participació diverses, com per exemple les que proporcionen els PEE.

E

recursos
pràctics

Full de compromís del jove voluntari	38
Full d'autorització de les famílies	39
Fitxa del jove voluntari	40
Fitxa de seguiment diari	41
Fitxa de valoració per part del jove	43
Full d'avaluació del jove	49
Normativa del curs d'iniciació al voluntariat	52
Pistes per elaborar un pressupost	53

Full de compromís del jove voluntari

En/na s'ofereix a realitzar, dins el marc i en favor de l'entitat sense afany de lucre **Club d'Esplai la Florida**, que l'accepta, una prestació voluntària, lliure i altruista de serveis cívics i/o socials, sense cap mena de contraprestació econòmica, en benefici de tercers i per la millora de la seva qualitat de vida, sense que aquesta actuació pugui perjudicar les obligacions principals o privades del voluntari. L'anomenada prestació s'executarà en el període que comprèn des de fins a....., els següents dies i horaris dedicant-se a fer un acompanyament a les tasques de l'equip de monitors/es de l'esplai.

L'Hospitalet de Llobregat, ade.....de 2010

Signatura responsable entitat

Signatura voluntari

Autorització per menors d'edat:

Com a responsable legal, autoritzo la persona sol·licitant a formar part del voluntariat en les condicions establertes. També autoritzo a l'entitat perquè, en cas de màxima urgència i amb coneixement i prescripció mèdica, prengui les decisions medicoquirúrgiques necessàries, si ha estat impossible la meua localització.

Signatura de mare/pare o tutor:

Full d'autorització de les famílies

Autorització Voluntariat

JX-CR-FUN-ESO-0910-13

Benvolgudes famílies:

Aquest curs, el seu fill/a cursa l'assignatura d'Ètico-cívica dins de la qual es tracta el tema de la solidaritat i els valors. Per aquest motiu als alumnes de 4t d'ESO se'ls ha fet la proposta de realitzar un voluntariat fora de l'escola i en horari extraescolar. Aquesta activitat és totalment voluntària.

L'escola està en contacte amb una sèrie de centres on ells poden realitzar aquesta tasca i on se'ls controla la seva assistència i el seu "treball".

L'acció de voluntariat té una durada de tot el curs.

Per tal motiu els agrairé que omplin l'autorització que segueix.

Ma Antònia Cuscó
Coordinadora de 2n cicle d'ESO

L'Hospitalet, 30 d'octubre de 2009

✂-----

Jo.....pare/mare/tutor dono
la meva autorització perquè el meu fill/a
de 4t d'ESO.....realitzi tasques de voluntariat al Centre
..... fora de l'horari escolar.

Signatura dels pares o tutors

Fitxa del jove voluntari

Nom del voluntari:

Tel de contacte:

Nom del monitor referent:

Taller on farà de voluntari	Dia	Horari	Inici voluntariat	Fi de voluntariat

Fitxa de seguiment diàri

Voluntaris al Club (2009-2010)

DATA:

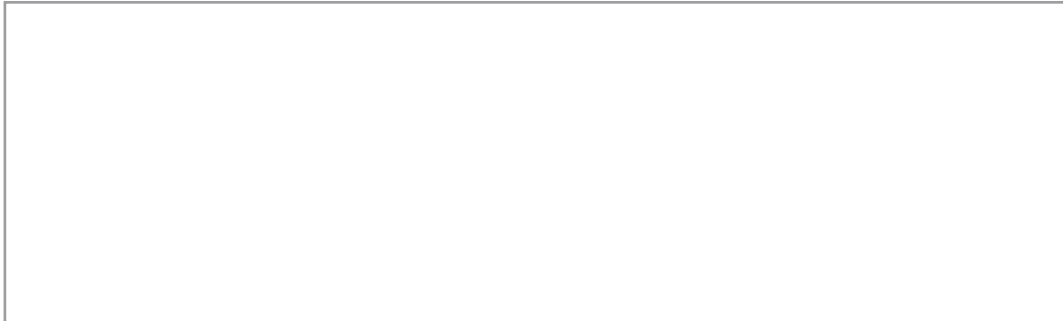
SECCIÓ/ GRUP:

MONITOR/A:

ACTIVITAT:

Descripció de l'activitat:

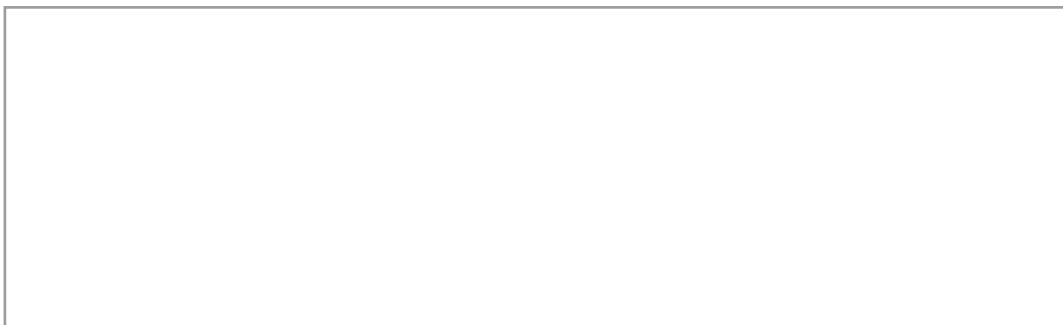
Valoració personal:

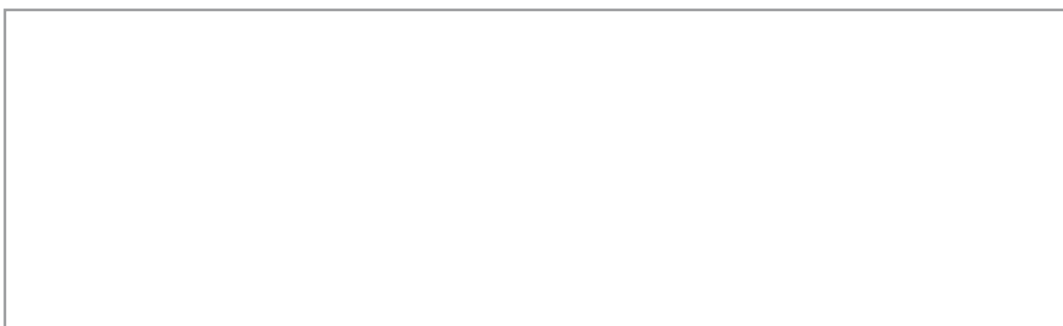
Què he après?:

Amb quines dificultats m'he trobat?;

Propostes de millora:

Fitxa de valoració per part del jove

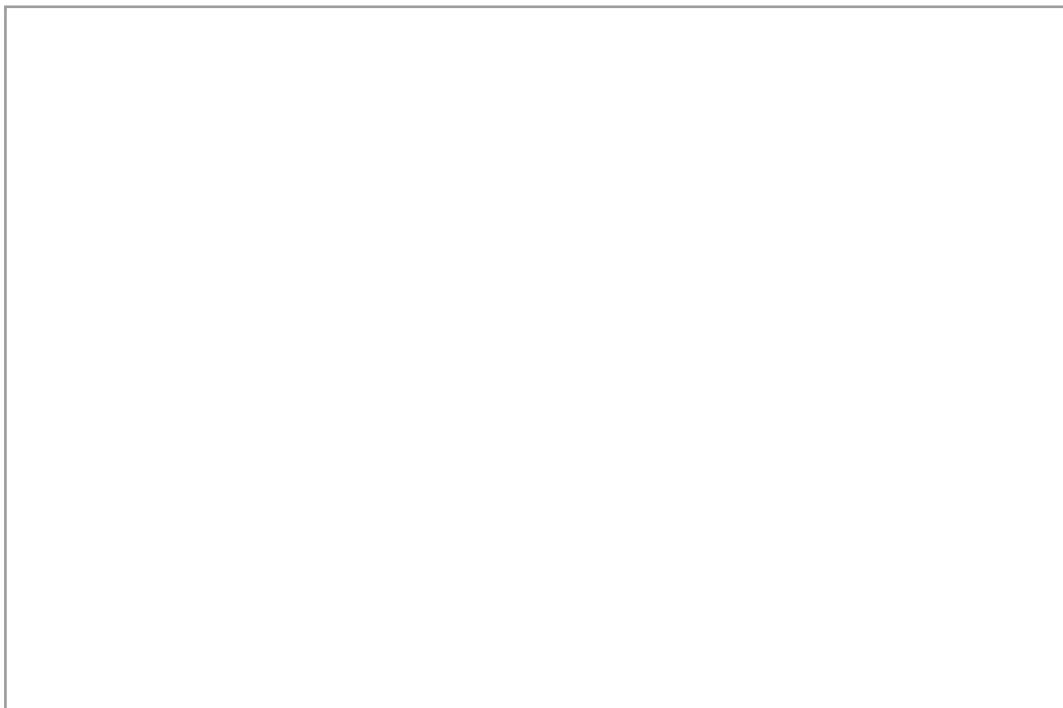
Voluntaris al Club (2009-2010)

Valoració primer trimestre

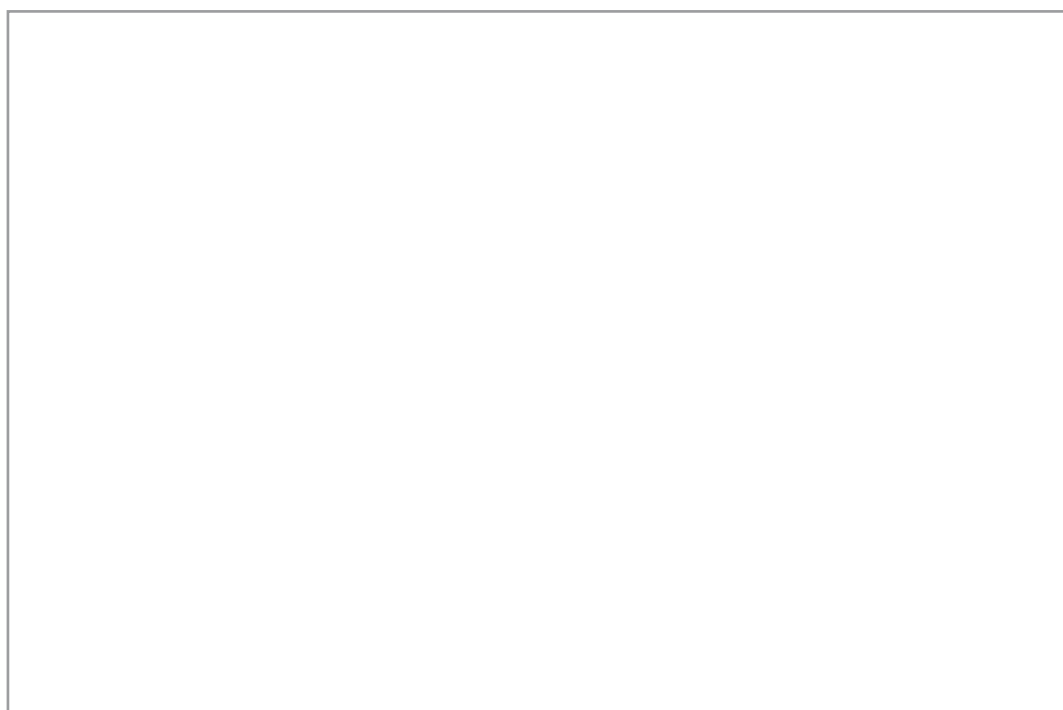
Ja fa un parell de mesos que vas iniciar el teu voluntariat al Club Infantil i Juvenil Bellvitge. Al llarg d'aquestes setmanes has conegut el grup de nens/es, l'equip de monitors/es, l'organització de l'esplai... Arriba el moment de fer balanç i reflexionar sobre el que està significat per a tu aquesta experiència.

1. Com ha funcionat l'activitat a la que participes com a voluntari?

2. Què has après? Què t'ha resultat més fàcil i difícil?

3. Què creus que pots millorar per al proper trimestre?

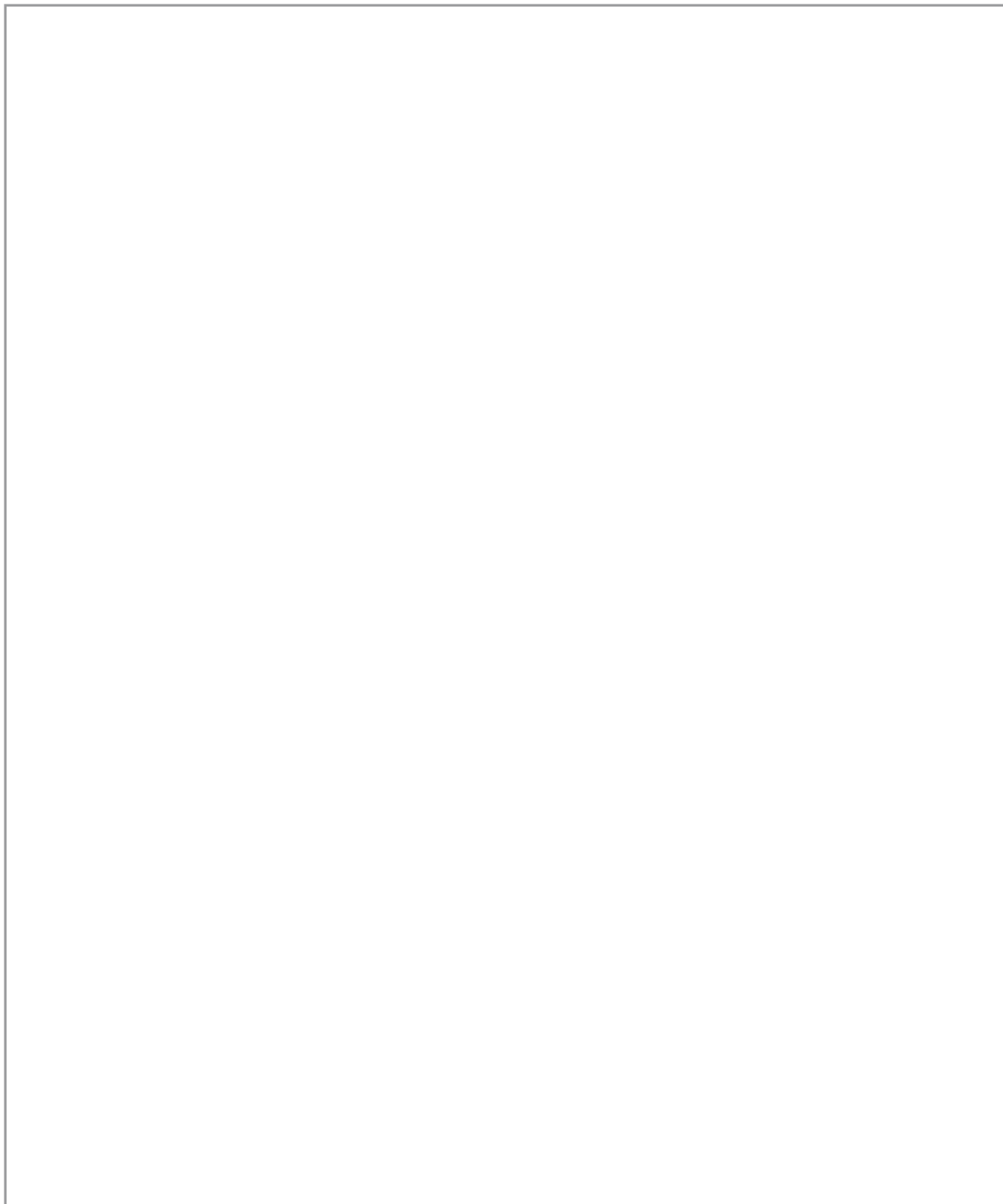

Valoració segon trimestre

Uff...! els mesos van passant ben de pressa, ja som al final del segon trimestre i han canviat moltes coses de que vas començar el voluntariat a l'esplai. De ben segur que la teva participació és més activa, que coneixes molt millor el grup d'infants...

Com valores tu l'experiència?

1. Com t'has relacionat amb els infants i les famílies?

2. Què has après? Què t'ha resultat més fàcil i difícil?

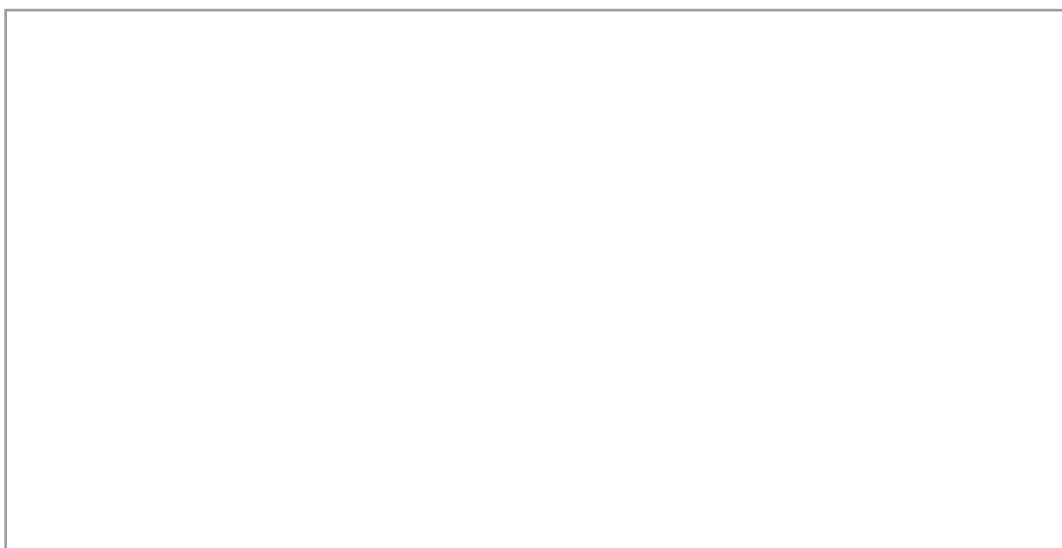
3. Què creus que pots millorar per al proper trimestre?

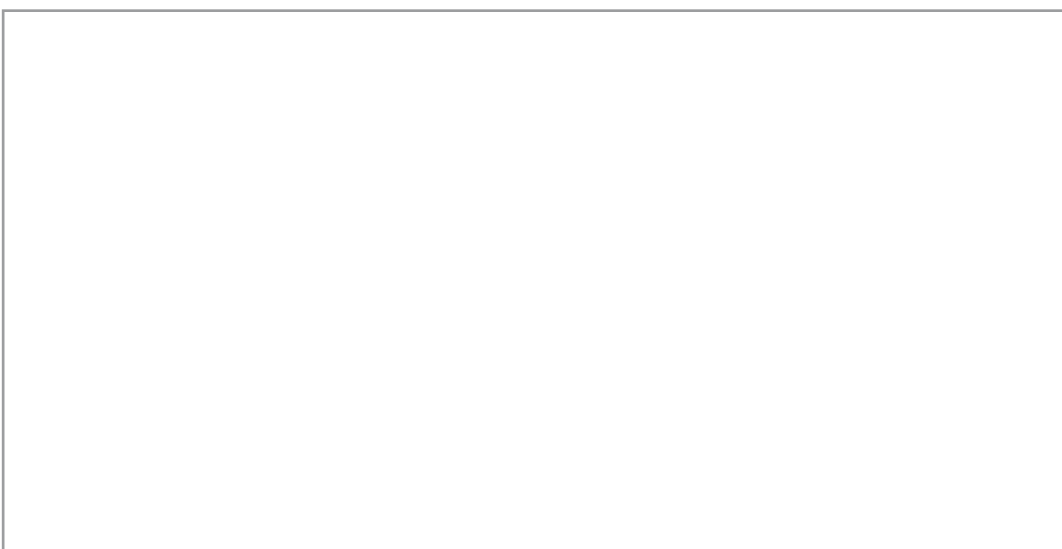
Valoració final

El curs ja s'acaba i arriba el moment de les valoracions. Des del Club Infantil i Juvenil de Bellvitge et volem agrair la teva tasca com a voluntari/a. Segur que sense la teva participació tot hagués estat diferent. Esperem que l'experiència hagi estat gratificant per a tu i que hagi après moltes coses. T'agraïrem que ens ajudis a millorar la nostra feina tot compartint amb nosaltres la teva valoració.

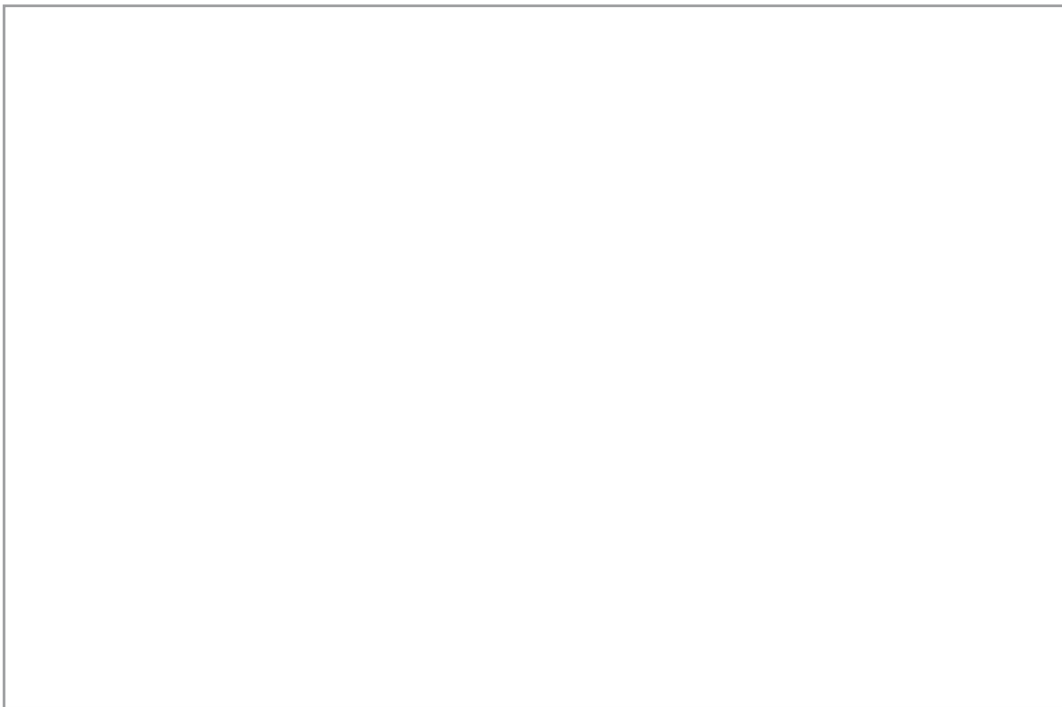
1. Per a què creus que serveix l'esplai al barri?

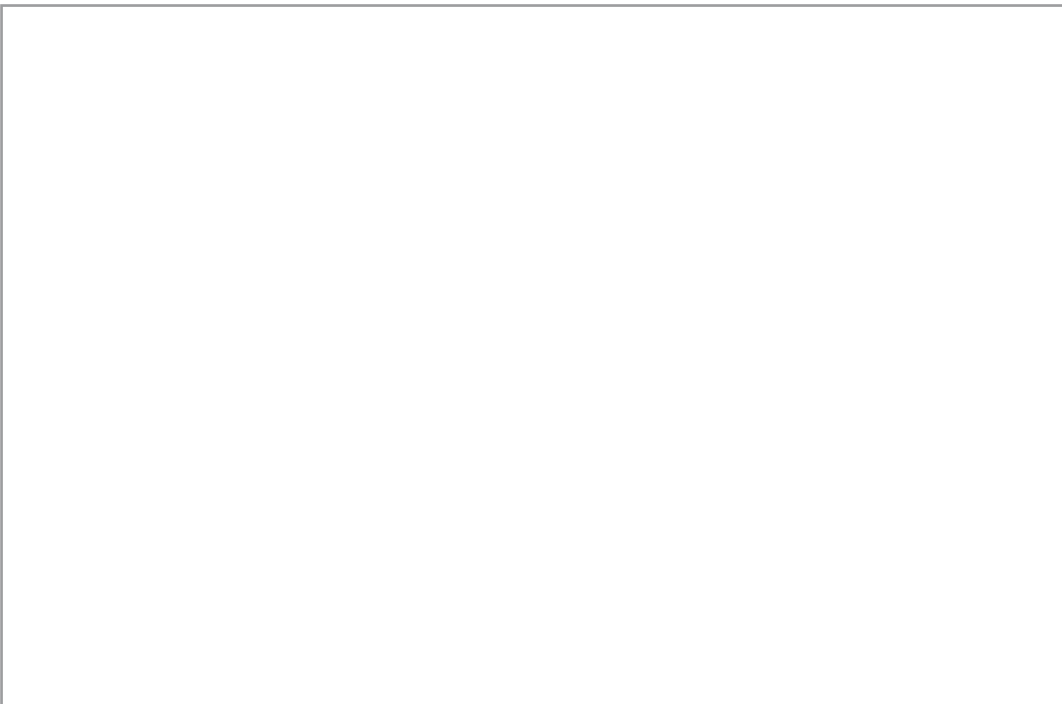
2. Què és el més important de la tasca que fan els monitors/es?

3. Què t'ha aportat aquesta experiència com a persona? (què has après en la teva tasca com a voluntari? Quines dificultats has tingut? Què t'ha resultat més fàcil?...)

4. Què milloraries? Propostes i/o reflexions.

Fitxa de full d'avaluació del jove

Joan XXIII

JX-CR-FUN-ESO-0910-13

Nom del voluntari/a:

Activitat i dia:

Monitor/a:

1 Creus que el voluntari/a s'implica a l'activitat? Com?

2 Ve habitualment en el seu horari?

3 Te una bona actitud respecte els nens/es?

4 Quines coses creus que hauria de millorar?

5 Quins aspectes positius destacaries?

6 Altres:

Normativa del curs d'iniciació al voluntariat

La normativa del CIV que es va aprovar el 1994 segueix vigent a dia d'avui. La institució que se n'ocupa és la Subdirecció General de Cooperació Social i Voluntariat de la Direcció General d'Acció Comunitària del Departament de Governació de la Generalitat de Catalunya.

ORDRE de 2 de juny de 1994, per la qual s'aprova i es dóna publicitat al Pla de formació del voluntariat de Catalunya

ANNEX 6: ORDRE DE 2 DE JUNY DE 1994, PER LA QUAL S'APROVA I ES DÓNA PUBLICITAT AL PLA DE FORMACIÓ DEL VOLUNTARIAT DE CATALUNYA		
<p>DEPARTAMENT DE BENESTAR I SOCIAL</p> <p>ORDRE de 2 de juny de 1994, per la qual s'aprova i es dóna publicitat al pla de formació i voluntariat de Catalunya</p> <p>Atesos els articles 4.a), 4.b) i 5.k) de la Llei 25/1991, de 13 de desembre, de creació de l'Institut Català del Voluntariat;</p> <p>Vist l'Acord del Consell Rector de l'Institut Català del Voluntariat de 14 de febrer de 1994, en què emetia informe favorable sobre el Pla de formació del voluntariat de Catalunya;</p> <p>Ateses les facultats que m'atorga la Llei 13/1989, de 14 de desembre, d'organització, procediment i règim jurídic de l'Administració de la Generalitat de Catalunya,</p> <p>Ordeno:</p> <p>Article 1 S'aprova i es dóna publicitat al Pla de formació del voluntariat de Catalunya, emès pel Consell Rector de l'INCAVOL en data 14 de febrer de 1994 i que consta a l'annex a aquesta disposició.</p> <p>Article 2 La formació que s'estableix en aquest Pla té caràcter optatiu i la seva manca no podrà ser motiu d'exclusió de les persones en activitats voluntàries, sens perjudici de l'aplicació dels criteris d'organització interna de les entitats privades respecte del seu propi voluntariat.</p> <p>Disposició transitòria</p> <p>El Pla de formació del voluntariat de Catalunya s'estableix sens perjudici de l'exercici de les competències que, en els seus àmbits, efectuin els altres departaments de la Generalitat.</p> <p>Disposició final</p>	<p>Aquesta Ordre entrarà en vigor l'endemà de la seva publicació al Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya.</p> <p>Barcelona, 2 de juny de 1994</p> <p>Antoni Comas i Baldellou Conseller de Benestar Social</p> <p>Annex</p> <p>Pla de formació del voluntariat de Catalunya</p> <p>El creixement experimentat en el món del voluntariat els darrers anys sovint ha anat acompanyat d'una important millora qualitativa com a conseqüència de l'esforç formatiu de moltes organitzacions de voluntaris al nostre país.</p> <p>Catalunya disposa d'una llarga tradició d'organitzacions de voluntariat, la qual cosa ha facilitat que, al llarg de la seva història, les mateixes entitats s'hagin esforçat a facilitar la formació per als seus propis equips de voluntaris. Moltes d'aquestes entitats han creat escoles especialitzades de formació de voluntaris.</p> <p>Tanmateix, atesa l'amplitud del moviment voluntari, tant pel que fa a quantitat d'entitats com a diversitat d'àmbits d'actuació, aquest esforç per dotar l'acció voluntària d'una base formativa més gran s'ha desenvolupat de manera desigual, sense reconeixement administratiu en la majoria dels casos, i amb una acusada manca d'un marc comú de referència respecte al total de la realitat de voluntariat.</p> <p>El voluntari, en la mesura que és una persona que transmet, que comparteix, que ajuda, sempre sol tenir present una dimensió educativa en la seva relació. I això exigeix un aprenentatge i un esforç continu per fer millor la tasca, per garantir un servei amb el màxim de qualitat, i</p>	<p>per aprofundir el sentit i valor de la seva opció personal de voluntariat. Aquest creixement humà i pedagògic que el voluntari experimenta mitjançant el seu procés formatiu ha d'anar acompanyat d'una formació tècnica i organitzativa en l'àmbit que li pertorqui.</p> <p>Cada model de voluntariat, segons els àmbits i els nivells d'intervenció, reclama un o altre tipus de capacitació o aprenentatge, que cal entendre com un procés de formació permanent, el qual es basa sobretot en la voluntat constant d'actualitzar els coneixements, cercar noves vies i avançar sobre les experiències.</p> <p>En virtut del que s'ha exposat fins ara, i ateses les funcions que la Llei 25/1991, de creació de l'Institut Català del Voluntariat, atorga a aquest organisme autònom, s'estableix el Pla de formació del voluntariat de Catalunya per tal d'impulsar la formació de voluntaris i donar més reconeixement social al voluntariat.</p> <p>El Pla de formació del voluntariat de Catalunya comporta per part de la Generalitat el reconeixement o la creació de cursos de formació de voluntaris, com també el reconeixement d'escoles o entitats amb capacitació docent per a cadascun dels cursos. Atesa la llarga experiència de formació acumulada per moltes entitats i escoles de formació de voluntaris, i per un principi de respecte i promoció del món associatiu, aquest reconeixement pretén impulsar la consolidació de les estructures de formació des de la mateixa realitat associativa i de voluntariat.</p> <p>-1 Reconeixement d'escoles de formació de voluntaris</p> <p>1.1 L'Institut Català del Voluntariat reconeixerà com a escola de formació de voluntaris aquelles entitats o</p>

Pistes per elaborar un pressupost

Tota activitat té un cost i és important tenir-ho en compte, encara que pensem que el podrem incorporar al funcionament ordinari del centre educatiu i de l'entitat.

Per això pot ser útil fer un repàs de les despeses que podem tenir i dels ingressos que podem obtenir per fer-ne front:

Despeses possibles

1 Despeses de desplaçament: per exemple, en el cas que els joves hagin de prendre algun mitjà de transport per arribar a l'entitat social.

2 Despeses de materials i de les activitats: per exemple, en el cas d'activitats extraordinàries lligades al projecte i que tenen un cost, com ara un berenar de cloenda, una festa, lloguers d'equipaments o infraestructures...

3 Despeses complementàries: per exemple, les despeses de fotografia, de difusió del projecte...

4 Despeses derivades del treball en xarxa amb altres entitats: a lo millor en algun cas cal compensar l'entitat social per alguna despesa extra que el projecte li ocasiona, com ara la dedicació específica d'algun membre de l'entitat.

5 Altres despeses.

Ingressos possibles

1 Aportacions dels membres del grup: per exemple, si cada jove assumeix el propi desplaçament quan aquest té un cost.

2 Aportacions de l'entitat social: per exemple, l'entitat pot decidir assumir el cost afegit d'alguna activitat, o el que representa la dedicació d'un dels seus membres.

3 Aportacions del centre educatiu: per exemple, el centre educatiu pot decidir assumir els costos que es puguin generar per desplaçaments, activitats, difusió...

4 Aportacions d'administracions públiques interessades en el projecte: per exemple, l'ajuntament podria assumir el cost d'algun aspecte, o contribuir a finançar un acte de cloenda, o subvencionar aquest tipus de projectes.

5 Aportacions d'empreses privades: per exemple, segons la naturalesa del projecte es podria trobar una empresa interessada a assumir alguna despesa.

Altres ingressos: per exemple, premis o subvencions privades.

jxb joves pel barri

compartir
un projecte
d'aprenentatge
servei i dur-lo
a escala
de ciutat